

Ploché šálek čaje?

Většina knih, ať již detektivních nebo fantaskních, není příliš náročná na čtenářovu představivost. Draka přeci zvládá i malé dítě a obtížnější skutečnosti bývají obvykle podrobně popsány. Někdy ovšem ani zevrubný popis nestačí. Podívejte se třeba na magickou barvu, oktarínu: „*Znalci ji popisují jako světélkující žlutozelený purpur.*“ Na první pohled pro nějakou barvu až příliš mnoho písmenek, řeknete si. Ale zkuste si ji představit. Moc to nejde. Jakýkoli pokus o obraz vždy unikne zpět do svého rozměru. Takovýmito nesmysly je Pratchetova série *Úžasná Zeměplocha* nasycena a je to jedna z věcí, které na ní miluju. Ty další jsou občasná složitost děje, spousta magie a skvělý humor:

„Víte, čemu nerozumím?“ řekl Nijel. „Když jsme všichni v té lampě, kterou držím, tak ten já, co je uvnitř té lampy, drží ještě menší lampu a v té lampě –“

Duch lampy varovně zamával rukama.

„Nemluv o tom!“ přikazoval. „Prosím!“

Nijel nakrčil obočí. „Jasně že ne,“ přikývl, „ale to mě musí být celá řádka, co?“

„Je to všechno cyklická záležitost, ale hele, buď tak laskav a přestaň na nás upozorňovat..., momentík... A do prdele!“

Ozval se tichý, nepříjemný zvuk, protože vesmíru konečně došlo, co se děje.

Mé oči poprvé spočinuly na přebalu jednoho z dílů (byl to *Sekáč*) asi před pěti lety. Ležel na sedadle spolujezdce a lesknul se v žáru odpoledního slunce. Jelikož majitel odešel zkontrolovat pokoje penzionu, odvážil jsem se do něj nakouknout. Namátkou jsem se dostal do poloviny příběhu a již první věta mne pobavila. Nechtěl jsem si však nešťastnou náhodou prozradit zápletku, takže jsem nakukování radši nepřeháněl. Na Vánoce téhož roku jsem potom dostal prvních šest kousků série. Bohužel stále ještě nemám všechny, ale počtu 41 už se blížím.

I když se v některých knihách vyskytují stejní hlavní hrdinové (třeba nedostudovaný mág Mrakoplaš se objevuje pravidelně, pokaždé se nějak nachomýtně ke zničení světa, který poté stejně náhodně zachrání), není nutné je číst v pořadí, v němž byly vydány, ačkoli některé na sebe nepatrně navazují a všechny si navzájem vypomáhají v budování komplexního vesmíru. Z něj tudíž známe vše potřebné, od rozmarných her bohů přes sídlo Smrtě po cíl cesty Velké A'tuin (kosmické želvy nesoucí na svých zádech čtyři slony, nesoucích na svých zádech celý kotouč Zeměplochy). Mimochodem, bohové s ledovými obry odjakživa válčí kvůli vypůjčené sekačce na trávu.

Některé knihy se hodí ke krbu a dlouhým zimním večerům, některé k bazénu a neméně dlouhým letním odpoledním. Popravdě si nejsem jist, k čemu se nejvíce hodí příběhy ze Zeměplochy. Díky své rozličnosti asi ke všemu – odehrávají se ve vlhkých pralesech, v blízkosti zmrzlých hor i na rozpálených pouštích. Jakmile na nějaký díl narazíte, můžete se tedy, na krby ni bazény nehledě, pustit hned do čtení.

Na závěr si nemohu odpustit další ukázkou krásných nesmyslů:

Snad od doby Války magií nebylo na tak malém prostoru soustředěno tak obrovské množství kouzel. Sám vzduch se chvěl a světélkoval. Zaklínadlo se odráželo od zaklínadla a jejich srážkami vznikala zaklínadla divoká, jejichž zkrácený životní cyklus byl stejně strašlivý jako nekontrolovatelný. Pod tou masou se začalo bortit a propadat dláždění. Jedno z původních zaklínadel se proměnilo dokonce v něco tak strašlivého, co raději nebudeme popisovat, ale co se naštěstí ztratilo v jakémsi bezútěšném cizím rozměru. Začaly se projevovat další podivné boční efekty. Z bouře se vyřinul vodotrysk malých

olověných kostiček, které se rozkutálely po praskající dlažbě. Zjevovali se tvorové podobní pštrosům, kteří přisprostle křičeli a kvákali, čtyřstranné trojúhelníky, kruhy se dvěma konci a další obludnosti.

Matěj Rampula, Gymnázium a SOŠ Rýmařov

(PRATCHETT, Terry: *Barva kouzel*. Přeložil Jan Kantůrek. Praha: Talpress, 1993. 225 s. Edice: Úžasná Zeměplocha.)